

Sosíalistar boykotta stjórnina í Portugal

Lissabon, Reuter: Portugísíski Sosíalista-flokkurinn boðaði hósðaginn frá, at flokkurinn ikki vil luttaka í stjórnsamstarfiðinum aftur fyrr enn hernaðarlíga kollveltingarráðið hefur stöðga kommunistunum í at bannað útgávu av ávísunum blöðum

Mario Soares: — Portugal vil ongantíð góðtaka eitt kommunistískt einaráði

Leiðarinn í portugísísku Sosíalista-flokkinum, Mario Soares, segði, at Portugal ikki fer at finna seg í kommunistiskum einaráði ella eini »Albanisering« t.v.s. eins politiska skipan sum í Albanía, sum stendur Kína nær.

A einum pressufundi segði Soares viðari, at landið er í ferð

við at koma inn í eitt fíggjarligt anarki.

— Sosíalista-flokkurinn ynskir ikki at framskunda eina stjórnsamstarfið, segði hann, men flokkurinn vil á hin bógvin heldur ikki luttaka í stjórnsamstarfiðinum, fyrr enn hernaðarlíga kollveltingarráðið hefur góðkent

tær treytir, sum flokkurinn hefur ásett.

Sosíalista-flokkurinn kallaði saman til eina stóra mótmælisingu seinasta hósðag til tess at mótmæla, at útgávan av blaðnum Republica er stöðga. Hetta er eitt av teimum fáu blöðunum í Portugal, sum ikki hefur verið stýrt av kommunistunum.

Teir báðir sosíalistisku ráðharrarnir boykottaðu ein stjórnsamstarf fund næstseina túsðag orsakað av at kommunistarnir hövdu stöðga útgávu í Lissabon-blaðnum Republica, og álitandi keldur innan flokkinn siga, at teir báðir ráðharrarnir ikki vilja luttaka í stjórnsamstarfiðinum, fyrr enn blaðið verður gívið út aftur.

Eitt slagorð, sum sosíalistarnir valdu sær til mótmælisinguna hósðaginn, var »Stjórnsamstarfið er eitt virði fólksins vilja«. Sambært eygleiðarar ber hetta prógv um, at sosíalistarnir ikki meta seg longur at vera við í stjórnsamstarfiðinum, sum umfatir kommunistar, sentrum-vinstri-flokkinn, fólkaðemokratarnar og portugísísku fólkaræðisrúsluna, ið allir arbeiða saman við kommunistunum.

grundstykki á Kommansmýru, hóast umsókn hansara var millum tær yngstu, og hóast sami versnur áður hefur fingið grundok frá býráðnum, haldi eg vera fullgott prógv fyri mistanka mínum um at P.S. Sivertsen hefur misbrúkt starv sitt sum formaður í Byggi- og býarskipanarnevndinni.

Sigurd Bech

Málvelting

Uppreistur er nú vörðinn so vanlig hending í gerandisdegnum, at hetta má sigast at vera líka so vanligt sum at fara í kirkju, og tað er næstan tað sama. Hugsa verður um málsligu kollveltingina í Hoyðolum, málveltingin. Hvørt ár koma studentar og pinslaváttar, pisur og pinslaváttar úr Hoyðolum. Uppreistur sum mál í sær sjálvum verður vanligur nevnt ritualir og kann samanlíknast við tilbiðjan av totempelum, flögum, feroyskum útgjukurónuseðlum ella øðrum symbolum. Hetta er vanligt fyri steinaldarmenniskju, men er ikki ókent í framkomnum samfeløgum. Útbúgving skuldi helst sett menniskja omanfyri mysticismuna, tó fyríkemur tað mær, at tað gror um gangandi fót, mysticisman veksur sum arvi innanfyri akademiska heimin, solidarisk mysticisma, fólkalig mysticisma. Virði av vísindaligum kanningum verður mett eftir um tað passar við fólksins kenslur, ikki um kenslurnar veruliga eru, men sum nýggja prestaskapi sigur tær eiga at vera.

Aftur til málsurningin í Hoyðolum. Er nakar tanki meira absurdur enn tankin um ein feroyskan student, sum bara kennur til feroysk víðurskipti og feroyskar tankar? Er nakað í Feroyskum so týðningarmikið, at tað er vert at byggja ein feroyskan studentaskúla um hetta nakað? Studentaskúlin skuldi helst veri ein skúli, sum lyfti fólk upp um heimfóðiskapin, ikki ein skúli, har fóðin er heimfóði. Nationalisma er altíð identisk við heimfóði, kravið um at skriva uppgávurnar á feroyskum er eitt nationalistiskt rituali, ein heimfóðislig bøn um at sleppa at vera pinslaváttur, eitt offur á heimfóðisins altari við nationalmaotistikum prestum. Málið, sum helst skuldi veri eitt amboð, er blivið eitt tómt symbol í einum religiøsum stríði. Studentaskúlanæmingarnir skuldu eisini fingið eina feroyska matematikk, umberi stöðfóði, har man brúkti ð í staðin fyri x, tí x ikki finst í tí feroyska alfabetinum, sjálvt um tað finst í tí íslenska.

Kravið frá studentunum er, at landsstýri yvirtekur pædagogisku leiðsluna av studentaskúlanum. Hvi skuldu feroingar yvirtikið leiðsluna av studentaskúlanum, tá teir kortini fara til Danmarkar at finna nýggjar hugsanir um studentaskúlar? Einasta úrsliti av einum feroyskum studentaskúla verður, at kvaliteturin fellur, tí krøvini minka av tí einfaldu grund, at eingin er forur fyri at stilla krøv. So leingi studentaskúlin er undir danskari leiðslu, so er kravið í

P.S. Sjálvandi var eg ein av teimum, sum frammanundan seinasta býráðsval fekk bræv frá P.S. Sivertsen, har hann lovaði mær grundstykki, tá ið býráðið fór at stykkja út aftur.

mínsta lagi, at feroyskir studentar eru forir fyri at lesa í Danmark. Fyri tað næsta er endamálið við studentaskúlanum alment, ikki specielt feroyskt, sjálvt um man víðhvert kann brúka feroyskt kryddur. Tað kann sostætt bert vera eitt plus fyri feroyskar studentar, at teir eru forir fyri at taka studentsprógv á einum fremmandum máli. At teir eru so alment vitandi, at teir kunnu abstrahera frá feroyskum.

Tá man veit, at fleirtalið av feroyskum studentum fara til Danmarkar at lesa, má kravið um kunneika í donskum styrkjast, ikki fyri at gleða donsku administratiónina, men fyri at gera feroysku studentarnar forar fyri at ferðast uttanfyri klettarnar. Sjálvandi kann tað vera stuttligt at ganga heima í fjøruni og vera fjørfurðingur, men tað er eingin grund at hava ein dýran studentaskúla standandi fyri at útbúga fjørfurðingar, átta-mannarsfæðingar, bokkaserfæðingar, lundaloppufæðingar, torvatrolsfæðingar, alt rötferoyiskt og gott, men einki fyri ein studentaskúla. Studentaskúlin er sum alt annað fyltur við ritualum, men ritualini verða ikki betur, um tey verða gjørd á feroyskum, og slett ikki tá man fer at meina ritualini alvorligt, so man ofrar prógvi.

Málveltingin er vörðinn institutión í Hoyðolum, og um hesin spurningurin verður loystur, kemur spurningurin hvat næmingarnir skulu finna uppá næsta ár? Okkurt má tað vera, tí endurtøkan má endurtakast hvørt ár. Man kundi næstan trú, at ein nýggjur táttur í feroysaguni skuldi skrivast, sum man seriuproducerar pinslaváttar, hvørki biblían ella eggvirkni í Rituvík kunnu konkurrera. Studentaskúlanæmingarnir eru prædestineraði til at fella fyri heilaspuna, tí teir fáast so nógv við symbolir, at symbolini fáa vald á teimum. Teir eru so ungar, at teir ikki kunnu skilja millum symbolir og veruleika. Næmingarnir tronga til hjálp, teir mugu leiðast út úr ideologiska mjørkanum, læra at skilja ímillum symbolir og málrættaða adfer. Tað er so synd í fólk á tey villast í sinum egna heilaspuna, tað veri seg heimfóði ella religion.

Hinvegin, hvat skulu vit við øllum studentunum, universitetini hava ikki brúk fyri teimum, so hatta er kanska ein góð umbering fyri ikki at fara at lesa. Men ein studentareksamin kann hóast alt brúkast til annað enn universiteti. Í hvussu so er loysir tað seg ongantíð, at ikki at taka studentareksamin fyri eitt symbol.

Jens Dalsgård

Maktmisbrúk, P.S. Sivertsen og Kommansmýra

Fyri stuttum stóð í 14. September eitt lesarabrev, har grein-skrivarin fannst at manngongdinni í samband við útbýt-anina av grundstykkjunum á Kommansmýru, og bað um frágreiðing frá avvarðandi politikarum.

Eg havi sjálvur biðað við spenningi eftir hesi frágreiðing, og av tí at ongin enn er komin, fari eg at greiða víðkomandi — eisini tí eg haldi, at tað hefur almennt áhuga — frá, hvat ið mær hefur verið fyri.

Tann 25.2.1971 sendi eg inn umsókn til býráðið um byggi-til sethúsbýgging. Eg fekk svar frá býráðnum, at onki byggi-lendi var til taks tá, men at umsókn mín fór at verða tikin við, tá hetta aftur gjørdist aktuelt.

Tá eg so frætti um tey 43 grundstykkini á Kommansmýru, kyknaðist vónin í mær aftur, og sendi eg tí — við góðum treysti — inn áminning um gomlu umsókn mína.

Men gakk — vón mín brast, og tað við lit. Eg fekk hendur á einum lista, har hesi 43 útvaldu stóðu á. Eg kagaði einaferð, eg kagaði tvær ferðir og eg kagaði tríðju ferð, men navn mitt varð ongastaðni at sjá. Men, seinasti teigur á hesum lista var nevndur »Umsókn dagfest«. Eg fór so at kanna hesar dagfestingar, og var eg vónsvikin áður, so varð ikki betri nú. Av hesum 43 heppnu, áttundu bert 2 — tvey — sekti áðrenn eg.

Góðtrúgvnan sum eg helt meg vera, ringdi eg til formannin í Byggi- og býarskipanarnevndinni, sum eg als ikki hevði tosað við fyrr, men bert kendi í sam-

band við býráðið og onkrum útvarpslýsingum um fundir í Meinigheitshúsinum. Eg var eitt sindur fortørnaður, tað skal eg víðganga, men eg spurdi so fólkaliga sum eg kundi, um hetta ikki var ein misskiljing — men kortanei, her var ongin misskiljing, og tá eg gjørdi vart við, at her var okkurt óregluligt, sum eg vildi kanna, varð eg á sera frekan hátt spurður, um eg hotti. Maðurin var ikki til at tosa við, so eg legði hornið á. Eg tosaði síðani við hinar fyra limirnar í Byggi- og býarskipanarnevndini og greiddi teimum frá umsókn míni. Teir søgdu allir sum ein, at teir ongan kunneika hövdu til hana, og at teir hövdu fingið ein lista við 43 nevnum frá formanninum P.S. Sivertsen, sum hevði sagt, at hesin listin varð gjørdur eftir teirri raðfylgju sum umsóknirnar vóru komnar inn.

At versnur P.S. Sivertsen var millum tey 43, sum fingi